

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Stand van zaken Jeugdhulp Friesland
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	2026-149508
Dienst	Maatschappelijke Ontwikkeling
Sector	Sociaal Domein Fryslân
Contact	14 058, Johan Hartmann-Neuhoff
Bijlagen	3
Datum	16 juni 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeren wij u over de financiële situatie van Jeugdhulp Friesland (JHF), in samenhang met de steunaanvraag die zij op 18 maart 2026 bij centrumgemeente Leeuwarden heeft ingediend.

De afgelopen jaren heeft het college aan de vorige raad gecommuniceerd over de financiële situatie. Omdat het feit dat de huidige gemeenteraad onlangs is geïnstalleerd, nemen we u uitgebreid mee in de aanleiding en context.

Aanleiding

In 2023 staat de continuïteit en betaalbaarheid van zorgaanbieder JHF onder druk. Daarom werken sinds januari 2024 de Jeugdautoriteit (per 1 januari 2026 de Nationale Zorgautoriteit), de achttien Friese gemeenten en JHF samen volgens het landelijke Draaiboek *Continuïteit Jeugdhulp*. JHF is in dit draaiboek in schaal 4 geplaatst. Dit betekent dat de financiële situatie zorgelijk is. Het doel voor alle betrokken partijen is om te zorgen dat Friese kinderen en jongeren de juiste hulp blijven krijgen.

JHF is in 2024 begonnen met het afbouwen van gesloten jeugdzorg. Dit is een opdracht van het Rijk. Het doel is om in 2030 geen gesloten plaatsingen meer te hebben. Ook de Friese gemeenten hebben hierop aangedrongen. Deze verandering brengt extra kosten met zich mee. Daarvoor heeft het Rijk SPUK middelen beschikbaar gesteld, die pas later in de tijd aan JHF beschikbaar zijn gekomen.

Omdat JHF deze kosten niet zelf kon betalen en (structureel) rode cijfers schreef, heeft de gemeente Leeuwarden in april 2024 namens de Friese gemeenten een voorschot van € 2,5 miljoen gegeven als voorschot op de nog te verwachte SPUK-middelen. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst (vso), waar geheimhouding op rust vanwege

bedrijfsvertrouwelijke en concurrentiegevoelige informatie. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft daarnaast ook € 2,5 miljoen geleend aan JHF.

In mei 2024 hebben de Friese gemeenten het Continuïteitsplan voor JHF vastgesteld, die als bijlage bij deze informerende brief is gevoegd. In dit plan staan afspraken om JHF financieel gezonder te maken. JHF heeft in het verlengde hiervan een eigen Uitvoeringsplan opgesteld om de continuïteit van zorg voor jeugdigen en gezinnen in Friesland te kunnen blijven bieden. Hierbij is de optimalisatie van het zorgaanbod de eerste stap geweest.

In 2025 heeft JHF haar aanbod van zorg, het zogenaamde zorgportfolio, aangepast. En heeft JHF financieel herstel in haar exploitatie laten zien, met structurele positieve resultaten in de opeenvolgende maanden en een positief resultaat over 2025. Dit beeld zet zich ook in 2026 door en ligt in lijn met de uitgangspunten uit het continuïteitsplan. In juni 2025 is afgesproken via een addendum op de eerder overeengekomen vso dat de terugbetaling van de verleende voorschotten wordt uitgesteld tot juni 2026.

SPUK-regeling

Bij het maken van het Continuïteitsplan is uitgegaan van een rijksbijdrage via een toenmalige toekomstige regeling rondom de af- en ombouw voor gesloten jeugdzorg via een specifieke doeluitkering (SPUK). Door JHF is destijds berekend dat zij om en nabij € 4 miljoen aan kosten hiervoor zouden maken.

In maart 2025 is door JHF een subsidie aanvraag ingediend. Op 4 maart 2026 is bekend geworden dat JHF via deze regeling € 726.000 krijgt, terwijl zij € 4,1 miljoen had aangevraagd. Dit is veel minder dan verwacht en ook lager dan het bedrag dat JHF had aangevraagd. JHF heeft bezwaar ingediend, waar nog geen uitsluit over is.

Steunaanvraag van JHF

In het Continuïteitsplan van mei 2024 is aangegeven dat het mogelijk was dat JHF later nog om extra steun zou vragen. Op 18 maart 2026 heeft JHF een steunaanvraag ingediend bij de Friese gemeenten. Het gaat om een bedrag van € 4,1 miljoen. De aanleiding voor de steunaanvraag is dat JHF in juni 2026 zowel het voorschot van de gemeenten als de lening van VWS moet terugbetalen en de bijdrage uit de SPUK-regeling tegengevallen is. De terugbetaling van deze bedragen legt een te zwaar beslag op de liquiditeitspositie van JHF.

Beoordeling van de aanvraag

JHF heeft sinds 2024 goede stappen gezet om financieel te herstellen. De verwachting is dat het financiële resultaat over 2025 beter is dan eerder gedacht. Als JHF deze lijn vasthoudt, kan de organisatie ook in de komende jaren een positief resultaat behalen.

Door het lager uitvallen van de SPUK aanvraag ontstaat er bij JHF, door het terug moeten betalen van de lening van VWS en de gemeentelijke voorschotten een acuut liquiditeitsprobleem. Een vertegenwoordiging van de Friese gemeenten heeft gezamenlijk met JHF naar de cijfers gekeken. JHF heeft hiervoor inzicht gegeven in de financiële situatie van de afgelopen jaren en de verwachting voor de komende jaren.

Reactie van het college

Het college geeft hierbij uitwerking aan de overeenkomst die opdracht gegeven die de Friese Portefeuillehouders Jeugd op 13 mei 2026 over de steunaanvraag van JHF hebben bereikt. Wat inhoudt dat:

- de door Friese gemeenten verstrekte voorschotten van € 2,5 miljoen om te zetten in een lening;
- JHF de lening in maximaal drie jaar terug te laten betalen, uiterlijk in juni 2029;
- de SPUK-bijdrage van € 726.000 op te nemen in het aflossingsschema;
- de rente over de lening te compenseren;
- afspraken te maken over zekerheid, zoals bijvoorbeeld een hypotheekrecht, zodat terugbetaling beter is verzekerd.

Hierbij geldt het voorbehoud dat de gemeenteraad later dit jaar wensen en bedenkingen meegeeft die vestiging van de lening mogelijk maken.

Overwegingen bij het besluit

Bij dit besluit is het volgende meegenomen:

- JHF heeft goede stappen gezet en zal de komende jaren blijven werken aan duurzaam financieel herstel;
- door de lagere rijksbijdrage ontstaan zonder maatregelen liquiditeitsproblemen;
- zonder oplossing bestaat het risico dat de zorg niet kan doorgaan. Met de oplossing waarover de portefeuillehouders overeenstemming bereikten is continuïteit geborgd. De financiële positie van JHF blijft de komende jaren wel kwetsbaar;
- door gespreide terugbetaling blijft de zorg beschikbaar zonder extra steun.

Vervolg

Via SDF gaan wij in gesprek met JHF om afspraken te maken. Omdat hier tijd voor nodig is en het eerder verleende uitstel tot terugbetaling formeel afliep op 6 juni 2026, wordt voor nu de verplichting tot terugbetaling opgeschort met drie maanden. JHF wordt hier door het college schriftelijk over geïnformeerd.

Wanneer partijen geen overeenstemming bereiken over de lening en bijbehorende voorwaarden, dan moet teruggevalen worden op de afspraken zoals die tijdens de eerder overeengekomen (addendum op de) vaststellingsovereenkomst gemaakt zijn, wat betekent dat de verstrekte voorschotten van € 2,5 miljoen op korte termijn moeten worden terugbetaald.

Zoals eerder in deze brief aangegeven wordt bij het succesvol doorlopen van de gesprekken tussen SDF, JHF en overig betrokken partijen, later dit jaar aan u verzocht om wensen en bedenkingen aan het college mee te geven over het verstrekken van een lening, conform de financiële verordening gemeente Leeuwarden 2023 (artikelen 7 en 20). Als uw raad positief aankijkt tegen het voornemen om een lening aan te gaan, dan zal hiertoe een raadsvoorstel c.q. raadsbesluit voorbereid worden.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*